

Nagovor predsednika Državnega sveta Marka Lotriča na 5. mednarodni konferenci Vzgoja za ljubezen do domovine in države, Jezik kot temelj narodne identitete, Cerknica, 18. november 2023

Spoštovani

- *predsednica Društva katoliških pedagogov Slovenije Marija Žabjek,*
- *člani organov društva,*
- *ravnateljica OŠ Notranjski odred Cerknica Ines Ožbolt,*
- *predsednik Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve Alojz Peterle,*
- *referentke in referenti,*
- *razpravljalke in razpravljalci,*
- *udeleženci mednarodne konference,*
- *gospa in gospodje.*

V veliko čast mi je, da vas lahko nagovorim v imenu Državnega sveta, drugega doma slovenskega parlamenta in prvega doma civilne družbe, ter v svojem osebnem imenu na mednarodni konferenci posvečeni jeziku – temelju narodne identitete.

Slovenski jezik je brez dvoma srž naše samobitnosti. Z nami je rasel in se oblikoval skozi stoletja in tisočletja našega obstoja na tem podalpskem prostoru. Morda so prav vsi pretresi in dogodki poleg očitnih geografskih značilnosti prostora prispevali k temu, da smo narod z najbolj bogato paleto narečij glede na kvadraturu ozemlja, ki ga imenujemo domovina.

Veseli me, da bodo na današnji konferenci predstavljeni tudi prispevki iz zamejstva in izseljenstva. To je še en dokaz več, da je jezik tisti, ki nas povezuje – ne glede na to, kje prebivamo. To je izredno pomembno, saj se ocenjuje, da zunaj Slovenije živi približno pol milijona Slovenk in Slovencev, kar predstavlja okoli petino slovenskega narodnega telesa.

Skozi zgodovino se je vedno znova pojavila ta ali ona tuja oblast, ki je slovenski jezik zatirala in ga želela izkoreniniti. Ne glede na to, da je bila našim prednikom kar naprej vsiljevana druga kultura, tradicija in tudi jezik, so slovenski jezik ohranili – čeprav so bili zato pogosto zmerjani, preganjani in zatirani.

Tega se moramo vedno zavedati in se vsak po svojih močeh truditi, da kljub pritiskom globaliziranega sveta, kljub potrebi po poznavanju tujih jezikov, svoj jezik ohranjamo, negujemo in razvijamo tudi v prihodnje – tako uradni jezik kot tudi narečja.

Slovenščina je v evropskem prostoru enakovredna z vsemi drugimi jeziki – to načelo je vpisano v pravne temelje Evropske unije. A nihče drug, kot le mi sami, ne more našega jezika čutiti, kot ga čutimo mi, ki v tem jeziku sanjamo in razmišljamo, in nihče drug kot mi ni dolžan, da slovenski jezik ceni, spoštuje in zanj skrbi vedno in povsod.

Sam sem Slovenec, moja žena je Slovenka, otroci so Slovenci, tukaj živimo in tukaj želimo ostati. In slovenski jezik je naš materni jezik. Kljub temu, da se je z razvojem podjetje, ki sem ga vodil do prevzema funkcije v Državnem svetu, sedaj pa ga vodi moja hči, razširilo tudi preko meja, ohranjamo slovenski jezik, ker se zavedamo, kdo smo in od kje prihajamo. In vemo, da če tega ne veš, lahko kaj kmalu postaneš nihče.

Pomena slovenskega jezika se zavedamo tudi v Državnem svetu. Nenazadnje je Državni svet častni pokrovitelj projekta Rastoča knjiga. Ideja o projektu se je porodila ob prehodu v novo tisočletje, ko se je zvrstilo več za Slovenijo pomembnih obletic – deseta obletnica nove države, 1000-letnica Brižinskih spomenikov, 450-letnica prve slovenske knjige ter 200-letnica Prešernovega in Slomškovega rojstva. Zgrajen je bil pomnik slovenski knjigi, Deklica z rastočo knjigo, ki je edini spomenik na svetu, ki vsako leto zraste z novo mislijo za dobra dva centimetra.

Projekt, katerega namen je negovati zavedanje, da je knjiga – in s tem jezik – tlakoval pot slovenstvu do države, je kmalu postal vseslovenski, saj do danes lahko naštejemo že skoraj 60 rastočih knjig na lokalnem nivoju, deluje pa tudi mednarodno.

Rastoča knjiga je odličen primer dobre prakse kako povezati preteklost s prihodnostjo, lokalno z nacionalnim, posameznike s skupnostjo, mlade s starejšimi, kulturo z gospodarstvom, teorijo s prakso, nacionalno z mednarodnim. V središču povezovanja je najmočnejša vez, to je jezik, ter knjiga, kot njegova nosilka in simbol znanja v najširšem smislu.

Državni svet tudi sicer skrbno spremlja dogajanje na področju slovenskega jezika – med drugim je plenum Državnega sveta v dveh primerih predloga novele zakona za tujce, s katerima se je nižala zahtevana raven znanja slovenskega jezika za tujce, sprejel odločilni veto. Opozorili smo, da je slovenski jezik ena od osnovnih sestavin slovenske kulture in nacionalne identitete. Zato moramo biti pri sprejemanju predlogov za znižanje pogojev, povezanih z znanjem slovenskega jezika, zelo previdni.

Spoštovani organizatorji,

Želeli ste, da spregovorim še nekaj besed o tem, kako vidim vlogo učitelja pri ohranjanju slovenskega jezika in krepitvi domoljubja.

Odgovoril vam bom malo drugače. Zavedati se moramo, da je naše največje bogastvo slovenski človek z vsemi svojimi ustvarjalnimi potenciali. To, v kakšni meri bodo ti potenciali razviti, pa je v veliki meri odvisno od skupnosti – od osnovne celice, družine, do širše skupnosti, in tudi od vzgojiteljev in učiteljev, s katerimi otroci in mladostniki v obdobju, ko so najbolj dojemljivi, preživijo veliko časa. Iz šolskih let se spomnim, da je na moj odnos do jezika in občutka domoljubja, vsaj tolikšen, če ne celo večji vpliv kot vsebina, imel zgled. A vse to zagotovo že veste.

Svoj delež v zgled in oporo zlasti mladim in najbolj ranljivim državljanom pa moramo dati tudi politiki. Biti moramo med prvimi, ki prepoznamo in podpiramo pobude za ohranjanje narodne enotnosti, identitete in vrednot naše domovine.

Zahvaljujem se vam, da ste mi dali priložnost, da sem lahko del srečanja s plemenitim poslanstvom.